

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztőnk háboruban léte alatt a szerkesztésért felelős:
DR. KISS PÁLNÉ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ARAK VIDEKEN:
Egész évre 14 korona. Megyéd évre 3 kor. 60
Fél évre 7 " Egy hónapra 1 " 20

A bolgár kérdés Hátrál az orosz

Makó, aug. 21.

Arepirulás nélkül ismeri be négy európai nagyhatalom, köztük három világhatalom, hogy Bulgária nélkül, aki két esztendővel ezelőtt a bukaresti szerződésben porig aláztak. Nincs rá példa a világtörténelemben, hogy egy ország a földig való megaláztatásból — rövid két év alatt — a fölmagasztalás csúcspontjára emelkedjék s döntő tényezővé váljon a világ fennállása óta eddig legnagyobb háborújában.

Érdekes az ántánt felfogása és jellemző az okoskodása Bulgáriára nézve. Ez az okoskodás a következő: Oroszország a hadjáratot elvesztette, mert nincs ágyuja, municiója, géppuskája, letéptetéséből tehát csak akkor kelhetne fel, ha mindez szállítható volna neki. Ez azonban Oroszország részére csak akkor volna szállítható, ha a török tengerszorosok elfoglalásához szárazföldi csapatokat oda nem küldhet, de a tengereken keresztül elegendőt nem küldhet oda Franciaország, Angolország, sőt még Oroszország sem: ennél fogva ezt a feladatot a szomszédos Bulgáriának kellene teljesíteni a hadseregével Törökországot megtámadni. Már most, ha mindez eképpen az ántánt szájaize szerint történék meg: ebben az esetben Törökország legyőzöttnek, a Dardanellák az ántánt kezébe kerülne, Oroszország újra feltámadhatna ellenünk és Németország ellen, a világháború sorsa megfordulva s belőlünk, győzőkből, legyőzöttek lennénk. Az ántánt győzelmének végső oka tehát: Bulgária.

Am Bulgária nem megy. Adni kell tehát Bulgáriának minden jót. Szerbia adja oda Macedóniát, Görögország Kavallát és ennek Hinterrendjét. Románia pedig adja vissza a két év előtt elfoglalt Dobrudzsát. A vásár tehát itt nem két, hanem négy emberen áll. Véghetetlenül jellemző, hogy Oroszország mikép tagadja meg eddigi szerelmetes fiát, Szerbiát, akarja elvenni tőle Macedóniát s mikép ölelgeti és csábítgatja Bulgáriát, a rossz fiút. A tenger megtanítja az embert imádkozni — a vereségek megtanították Oroszországot rimánkodni.

Hátrál az orosz a szövetségesegek előtt

Budapest, aug. 21.

Orosz hadszíntér:

Ellenség tegnap a Pulwa alsó folyása mentén és Wisoko Litowszktól újból heves ellentállást fejtett ki. Sok helyen szuronyrohamba került a sor, így a Wisoko után elfoglaltuk és egy Klukó mellett levő támaszpontot folytatott harcban, amely támaszpontot erdélyi gyalogság éjjelkor hatalmába kerítette. Ellenség, miután arevonalt többszörösen áttörtük és német csapatok Tymiankánál is visszavetették. Ma reggel kiürítte Pulwa állását és Lesnia szakasz felé hátrál. Brest-Litowsk előtt körülrázó gyűrűt szűkebbre vontuk. Mialatt szövetségeseink a Krzna torkolat fele nyomultak előre. Arz altábornagy ellenséget a Biala felőli ut mindkét oldalán várór felé vetették vissza. Wladimir-Wolinskijtól északra hídfőállásunkat kiszélesítettük és ez alkalommal csapataink erősebb ellenséges osztagokat elűzték. Kelet-Galiciában helyzet változatlan maradt.

Olasz hadszíntér:

Tirolban Tonale állásunknak egy része, valamint a lavaronei és felgari fensíkon levő erődítményeink tegnap is nehéz ágyútűz alatt állottak. Egy Beregsali erővel megerősített olasz gyalogezred a Monte-Castont két ízben támadta. Hasonlóképp visszavertük Szbunderbach vidékén egy apinini osztagnak ama kísérletét, hogy Forare horpadásra előrenyomuljon. Karinthiai határterületen szokásos ágyúharc tovább tart. A tengermelléki nagy olasz erőkhöz a flitschtólmeini szakasz ellen megismételt előretörése megint eredménytelenek maradtak. Vrsici előállásunk ellen intézett támadás Stpölteni vitéz landwehr és tüguneknek rendíthetetlen kitarásán vesztett tolmeini hídfő ma éjjelig nagyon heves ágyútűz alatt állott. Eztkostsee ellen 4 és az e helységtől délre emelkedő magaslatok ellen 3 ellenséges előretörés követte, amelyeknek mindegyike megtörtött csapatainknak szívós vitézségén. A doberdói fensík szélén levő állásaink ellen is kétségbeesett előretörést kíséreltek meg az olaszok. Egyébként itt és a görzi hídfőn a tüzérségi harc tovább tart. Repülőrajunk Tdinére bombákat és gyújtóvilákat dobott. Valamennyi légi járművünk érintetlenül tért vissza.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Előnyomulás Pétervár felé

Rotterdam, aug. 21.

A „Morning Post”-nak jelentik Pétervárról, hogy a német harcvonal megrövidülése folytán nagy német haderők szabadultak fel. Ezeket az erőket a Nyemen és a Dvina vidékére küldték és ennek következtében az ottani harcok veszedelmes jelleget öltenek és a legnagyobb jelentőségűekké válnak. Lehet, hogy a németek terve az, hogy Pétervár ellen nyomulnak előre. Az orosz katonai szakörök véleménye szerint azonban egy évig is eltarthat, míg a németek eljuthatnak Szentpétervárig, még ha a Keleti-tenger egész partját birtokukba veszik is.

Az angolok nagy veresége

— Török hivatalos jelentés —
Konstantinápoly, aug. 21.

A főhadiszállás jelenti:

Anaforda környékén az ellenség kisebb csapatokkal támadott, de vereséget szenvedett s kénytelen volt régi hadállásaiba visszavonulni. Néhány foglyot ejtettünk. Ari Burnu és Sedil-Bahr szakaszaiban semmi jelentős esemény nem fordult elő.

Jemen seregünk bensülött harcok segítségével a Jementől délre fekvő Lajah városát és környékét elfoglalta, amely egy idő az angolok hatalmában volt. Elkésedett, 15 óráig tartó küzdelem-

ben az angolok sok száz halottat veszítettek. Mi négy ágyút, öt géppuskát zsákmányoltunk. A megvert ellenség visszavonult és Adenben bezárkózott.

A haretér egyéb frontjain nem történt említésre méltó esemény.

A németek a megszállott területekről nem mondanak le

Berlin, aug. 21.

A birodalmi gyűlésen Liebknecht szocialista meginterpellálta a kormányt, hogy a többi hadviselő felek készsége esetén hajlandó volna-e a kormány mindennemű anexióról való lemondás alapján béketárgyalást kezdeni? Jagov külügyi államtitkár a választ általános viharos helyeslés közben megtagadta.

Elsüllyesztett gőzösök

Amsterdam, aug. 21.

Az Arabic személyszállító gőzöst utjában Amerika felé, torpedólovással elsüllyesztették. Az utasokat mind megmentették. A hajón 400 utas volt, köztük sok amerikai. Az Arabic öt perc alatt süllyedt el.

A Dunsley angol gőzöst szintén megtorpedózták.

A Reuter-ügynökség távirati jelentése szerint a Maggie és a Serdino gőzösöket, az utóbbi a Wilson-társaság tulajdonát képezte, elsüllyesztették. A gőzösök legénységét megmentették.

Elpusztított angol tengeralattjáró

Berlinből jelentik a Magyar Távirati Irodának:

A Wolff ügynökség jelenti: Az „E. 13.” angol tengeralattjárót aug. 19-én délelőtt német torpedónaszád a Sund déli kijárójánál megsemmisítette.

BEHNCKE,
a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese.

Előtt hegycsucs

A Krn vidékén a harc épp oly heves, mint a doberdói fensíkon. A hadműveletek itt eleinte csak lassan fejlődtek, miután az ola-

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók a PALLAGI-czégnél.

szok hosszabb ideig kimélték tartalékaikat; azután lassankint kisebb patrouille összeütkezések támadtak, míg körülbelül három hét múltán egy meghatározott hárcon alakult ki.

A Krn hosszan elayuló fensik, a melynek egyik szélét mi tartjuk, másik szélét az olaszok. Ezt persze nem szó szerint kell érteni, mert hiszen a hegyalakulatok sokfélesége szerint az állások nagyon különböző távolságokban, 20—200 méterre vannak egymástól. Csapataink szilárdan tartják először elfoglalt állásaikat. Az óriási nehézségek mellett, a melyeket a járhatatlan, köves terep csapataink elé gördít, előfordult természetesen az is, hogy egyes lövészárkok szakaszok gazdát cseréltek.

Igy például egy tenyérszerűen előugró fensik a Krnen június 19-ére virradó éjszakán egy óra hosszat az olaszok birtokában volt.

Az olaszok ugyanis ott elfoglalt állásainkat reggel négy óráig nehéz, majd könnyű tüzéséggel ostromolták, azután azonnal a leghevesebb gyalogsági tűz alá vették, olyképpen, hogy a mieinknek, a kik a fensik szélén szilárdul tarjották állásaikat, hátrálniuk kellett. Az alpesi katonák erre előzönlöttek az árkokat. Tüzérségünkre most az a nehéz feladat hárult, hogy így az ellenségtől megszállott lövészárkok darabokat úgy vegye tűz alá, hogy saját csapatainkat, a melyek mindkét oldalon tartják állásaikat, ne érje.

A tüzéség ezt a feladatot fényesen megoldotta. A pontosan célzott lövedékek és az ügyesen vetett aknás gránátok hatása alatt az olaszok egy óra mulva menekülésszerűen ürítették ki az elfoglalt lövészárkokat.

A csapatok között, a melyek ott küzdöttek, leginkább osztrákok, szerbek és bosnyákok voltak. Valamennyien kivétel nélkül kitűnően harcoltak — mondotta a parancsnokuk.

Hogy a tüzéség munkája mindkét oldalon milyen elkeseredett volt, erre nézve jellemző a katonáknak az a mondása, mely szájról-szájra jár: „A Krn már alacsonyabb, mert már ellőtték a csuesát.”

A kis epizódok nagyon jellemzőek arra nézve, hogy minden ember milyen odaadással harcol.

Az egyik olasz állástól 150 lépésnyire állott egy kis ház, mely az ellenséges őrjárat rejtekhelyéül szolgált. Szakasznok parancsnoka egy napon úgy nyilatkozott, hogy jó volna ezt a házat felgyújtani és így eltávolítani az utból. Egy káplár azonnal jelentkezett, vállalkozott a munkára, szorosán a földhöz simulva petróleumos üveggel a kezében odacsuszott a házhoz, körülöccsölte petróleummal és pár perc mulva a ház már lángokban állott. Az ellenség csak akkor vette észre, hogy mi történt.

Olasz-török háboru előtt

„Stampá“-nak jelentik Rómából, hogy a döntés holnap megtörténik a török háborura vonatkozólag. Ha Konstantinápoly nem

enged, a minisztertanács kiadja Naby bejnek az utlevélelt.

Szerbia elutasította az entente ajánlatát

Stockholm, aug. 21.

A „Svenska Dagbladet“-nek jelentik Belgrádból: A hivatalos „Samouprava“ közli a szerb kormány hivatalos nyilatkozatát, a mely végleg elutasította a négyes-szövetségnek azt a javaslatát, hogy Szerbia területet engedjen át Bulgáriának.

Az új háborus tanév

Közeledik szeptember elseje, a kis katonajelöltek bevonulásának napja. Megkezdődik a társadalomban egy csendes, szerény, de annál fontosabb munka, olyan külsőségek között, mint béke idején: a tanítói és nevelési munka. Talán a polgári munkának nincs még egy olyan ága, amely a háborútól első tekintetre olyan távol álljon, mint a tanítói. Az egészen műveletlen emberek között, azok között, akik semmiben sem látnak az orruk hegyén túl, bizonyára vannak olyanok is, akik sehogysem tudják vagy akarják megérteni, mi a manónak kell ilyenkor, világfelfordulás idején a gyereket iskolába küldeni. Mikor odahaza még a legapróbbat is fel lehet erre vagy arra használni, minek járjon iskolába!

Mi nem akarunk ezekhez az egészen közönséges emberekhez szólni. Az új tanév elején a komoly embereknek figyelmét és érdeklődését szeretnők felhívni a rendes iskoláztatás rendkívül nagy fontosságára. Egy háborus tanév nehézségeivel már sikerült megküzdenünk, sok tapasztalat megtanított arra, hogyan kell a rendkívüli viszonyok között is az iskolák eredményes működését és a tanítás célravezető menetét biztosítani.

Az, hogy a háboru tartalma alatt az iskolák munkájukban nem szünetelhetnek, ezérfele szempont szerint megdönthetetlen érvekkel be van bizonyítva. Tiltakozik ellene a mai társadalmi rend egész szelleme. A normális iskolai életet minden körülmények között helyreállítani: ez a hivatalos és általános felfogás. Minden iskolának — a legelemből a legnagyobb fokúig — meg kell kezdenie a működését és pedig a lehetőség szerint a régi keretek közt. Ott, ahol a hadviselés érdekei a mult tanévben ezt lehetetlenné tették, a hatóságok feladata még az új iskolaév beállta előtt tüzetes és lelkiismeretes vizsgálat tárgyává tenni, vajjon nem adható-e át pl. az iskola épülete eredeti rendeltetésének, ha ideiglenesen kórháznak használták, de betegek híján már hónapok óta nem használják, nem telepíthető-e át valamelyik iskolában székelő kórház más, éppen olyan alkalmas, sőt alig használt épületbe stb.

Nálunk Makón — tudomásunk szerint — lehetne ilyen kérdésekkel foglalkozni és meg vagyunk róla győződve, hogy hatóságaink, melyek az egyéves háboru egész

folyamán olyan lelkiismeretességgel és időt, fáradságot nem kímélve buzgólkodtak a város és lakossága érdekeinek támogatásában, ezt a kérdést is magukévá teszik és a hadiállapot érdekeit biztosítva közmegelegedésre fogják az iskolák ügyét megoldani.

Arra megeáfolthatatlan tételre tanított bennünket ez az irtózatoss háboru, hogy az országok, nemzetek nyers fizikai és mély erkölcsi erejét a nemzet fiainak, a polgárságnak egyéni fizikai és etikai ereje adja meg. Ennek az erőnek alapjait pedig az iskola testi, szellemi és erkölcsi nevelése biztosítja. Vigyázzunk tehát az iskolákra, nyissuk meg valamennyinek kapuit. Kövessük ebben is szövetségeseink példáját.

Nők ipari és kereskedelmi munkában

Az egy év óta tartó háboru sok visszás helyzetet, furesa állapotot teremtett. Megfigyelve a városban az utca, a vidéken a mostani falusi élet képét, az embernek a szemébe ötlök sok minden, ami ezelőtt nem így volt. Igy pl. végignévze a nagykereskedők üzletei előtt rakodó vidéki kocsikát, ezeknek a megyéből beránduló, fűszert és egyéb kereskedelmi cikket bevásárló fuvarkocsiknak lovait most legtöbbször nem férfi, hanem nő hajtja. A gazda vagy a háboruban van, vagy a harcúterren elesett. Odakünn a földéken is kevés a férfinép. Az aratók dala nem hangzott fel az idén oly vígan, mint máskor. Faluhelyen vasárnap délutánonként nagyobb korezmákban tánc szokott lenni. Most ezek a mulatságok vagy elmaradtak, vagy olyan szegényesek, hogy pl. tíz leányból csak hatnak jutott férfi-táncos. Ugyanez áll a lakadalmakra is. Házasság kevesebb fordul elő, vőfélyben pedig olyan nagy a hiány, ugy, hogy egy-egy tökéletes nászmenetet csak nagy nehezen lehet összeállítani és nem egyszer az esketésnél teljesen idegen egyének, mint legközelebbi rokonok szerepelnek és ezeket is a szomszéd faluból toborozzák össze. Egy ilyen alkalommal busan jegyezte meg valaki:

Ha a 43—50 éveseket is elvisszik, még a házassághoz szükséges tanut is lámpással kell majd keresni.

Az már nem is tartozik a ritkaságok közé, hogy üzletekben a kereskedelmi alkalmazottakat, irodában a férfi munkaerőt is nő pótolja, ahol ez a békés időben kivihetetlennek látszott. Igy egyik-másik üzletben a segédek munkáját fiatal leányok igen ügyesen végzik. Az irodában pedig egyhangu az élet, mert még egy fiatal gyakornok sem akad, aki titokban szerelmes a fiatal gépirókisasszonyba...

Nagyobb uriházakban az inas szerepét szintén nő pótolja azzal a különbséggel, hogy a női inason nem feszül a szokásos, díszes inasoknak kijáró urasági uniformis, csupán a bőrkeztüi különbözteti meg a szobaleánytól.

És így tovább, ahol ez lehetséges, a férfi helyére nő lépett és csak az a kérdés merül fel, ha a

háborunak Isten segélyével vége lesz, könnyen fog-e menni a régi állapotot visszaállítani.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Aug. Vasárnap. Róm. kath. és Prest. C. 13. Tim. Görög-ország aug. 9. D. 13. Maty. Nap kel 5 óra 03 perckor, nyugszik 7 óra 00 perckor.

Időjárás. Lényegtelen hőváltás és elvélve eső várható. Sürögnyprognózis: Hűvös, elvélve esapadék. Déli hőmérséklet: 18.5 C° fok.

Bevonulás

Mennek, mennek, egyre mennek Hős fia a nemzetnek, Mennek, mennek éjjel-nappal Nemes tüzzel, lelkes dallal.

„Talpra magyar, hi a haza“... S alig van már idehaza A dologra, egy vagy kettő: Mi lesz velünk nagy Teremtő?!

Harsány nóta száll a légben, A legények nagyvitézen Fogadkoznak s örvendeznek A reményelt győzelemnek.

Virágokkal ékesítve Néznek a vihar szemébe, Bucsucsókat, fénylő könnyet Adtak, láttak minél többet.

Ah de mindez elfeledve, Mindenkienek forr a kedve, — Ók már a jövőbe néznek S kéjes harci lázban égnek.

Istenem! e lelkes tábor Visszatér-e a csatából?! S hogy halálba hányat sáppaszt: Megmondani ki tudná azt?!

NAGY KÁROLY.

— Szomorú augusztus. Az augusztus hónap valamikor, amikor még nagyobb rend volt a világon, a kánikula ideje volt. De fölszabadultak a sötét odvaikból a gonosz szellemek, recsegve-ropogva lazult meg, mállott szét, bomlott fel a régi rend és eltűntek az enyhe csillagos nyári esték is. Megváltozott a világon minden. Barátból ellenség, testvérből hiteszű lett, más lett még az augusztus is. Nem az már, aminek régen ismertük és aminek az asztronómusok tanítják. Azok közé állott is, akikben megcsalaktunk. Nyájás arculata sötétté komorult, a barátsága megbizhatatlanná vált és megcsalja a benne bizókat. Az ablakon keresztül verőfényt ígér s amikor mohó vágygyl keressük az áldó melegséget, amellyel hitegetett, szinte megdermeszt a hideg. Az utcákról mindjobban eltűnedeznek az ingerlő fehér ruhák, a nyaralók már csomagolnak az utra s kint a zöldben minden oly szomorú. Korán megöszült az idén az augusztus. A fák alatt halomban hevernek a megakult, elsárgult halott falevelek. A hűtlen augusztus halottai. Ritkábban sűt ki a nap, sűrűbbé lettek a szürke fellegek, a buszsi esők és enyészett jár a fuvalata nyomán. Ilyenné lett az augusztus. Nem jó világot élünk

— **A háború áldozatai.** A genfi Vörös Kereszt kimutatása szerint a világháborúnak eddig 8 millió 831,000 áldozata van. Ebből a németek 432,000-t, a monarchia 341,000 t, a franciák 464,000 t, az angolok 116,000-t, az oroszok 733,000-et vesztek halottakban, ami összesen 2.146,000 halott. A könnyebb sebesültek száma a németeknél 760,000, a monarchiában 618,000, a franciáknál 718,000, az oroszoknál 1.500,000, összesen 3 millió 781,000 sebesültet tesz ki. — A németeknek 97,000, a monarchiának 83,000, a franciáknak 439,000, az angoloknak 40,000, az oroszoknak 482,000 súlyos sebesültjük van. Foglyul 233,000 német, 183,000 osztrák-magyar, 495,000 francia, 83,000 angol és 770,000 orosz katonát esett el. Ebbe a számba a június végén és július első felében történt veszteségek nincsenek beleszámítva.

— **HADIFOGLYOKNAK** átutalásokat eszközöl — sürgőnyileg is — May R. Miksa bank- és váltótüzele, Szegeden, Széchenyi-tér 2. szám.

— Szerencsétlenül járt gyermekek. Sajószentpéteren a 12 éves Horváth Margit és 11 éves Kiss Jolán Nahócky Károly malmban játszadoztak, miközben ráültek egy kettős kerék alacsonyan forgó hengerére, mely percenkint 140-et fordul. A henger elkapta a leánykát ruhájuknál fogva és a sebeseen forgó kerék borzalmasan összeroncolták a gyerekeket.

— Szabó iparosokhoz. Kéretnek az összes makói szabó iparosok, ugyszintén a munkások, hogy augusztus 22-én, vasárnap d. u. 4 órára az ipartestület hivatalos helyiségében mulhatatlanul megjelenjenek. Mivel a N. m. keresk. úrtól leirat érkezett, amit tudomásul kell, hogy vegyenek.

Az elnökség.

— Sertésvesz. Hódmezővásárhelyen a sertésvesz szörványosan fellépet. — Békéscsámon községben pedig a lépfene megszűnt.

— **Önkéntes tűzoltók** figyelmébe. Felhivatnak az önkéntes tűzoltók, hogy a szini szezonra leendő beosztásuk végett f. hó 22-én, d. e. fél 11 órakor a város-háza nagy tanácstermében teljes számban jelenjenek meg.

— **Gazdátlan kincs.** A város-házánál 11 liba őriztetik gazdátlanul, tulajdonosa a rendőrségnél átveheti.

— **A mozi bucsuja.** Vasárnap, augusztus 22-én mond a mozi egy időre bucsut a Hollósy Kornélia színházban. Délután 6 és este fél 9 órakor bemutatóra kerül az „Észak rózsája“ (dráma 3 felvonásban) Henny Portennel a címszerepben. A közönségnek ismét lesz alkalmuk egy csoda szép drámában gyönyörködni. Jobbnál jobb színészek, szebbnél szebb díszletek és jelmezek kápráztatják a nézőt. — A dráma után a legújabb Haretéri Híradó és végül egy rendkívül mulattató vigjáték „A szívek doktora“ kerül színre. — Midőn ezen kiváló musorral egy időre befejezzük előadásainkat, szíves köszönetet mondunk a n. é. közönségnek a jóindulatu támogatásáért, és ígérjük, hogy a jövőben még fokozottabb mértékben fogjuk kiérdemelni.

Az igazgatóság.

A kenyér- utalványok őse

Nincsen semmi új a nap alatt, — mondaná rabói Ben Akiba, ha föltámadna és a mai kenyérutalványokat látná. Ki gondolná, hogy volt idő századokkal előbb, hogy már a németek ismerték a kenyérutalványokat. A dolog 1529-ben történt Augsburg városában. Clemens Sender krónikáiról a következőképen beszéli el az esetet Augsburg városa történetéről szóló munkájában:

— Az Ur ezeröttszázhuszonkilencedik esztendejében nagy drágaság volt Augsburg nemes városában. Különösen kevés volt a rozs és bor. A városi tanács Szent Vitus napján elhatározta, hogy három sütőkemencét állít fel. Meg is tette és a kemencékhez pékeket vett fel. És a város minden héten adott ki kenyeret, az egyik héten egyszer, a másik héten kétszer és mindenkor 8 ezer darab kenyér került kiosztásra és a városi tanács ezeket a kenyereket darabonként két krajcárért adta, pedig ilyen kenyeret ebben a drága esztendőben más városokban csakis nyolc krajcárért lehetett kapni. De kenyeret csak az kapott, aki a városi tanácsnál bevett jegyezve és akinek cédulája volt. Akinek nem volt cédulája és aki nem volt beírva, az nem kapott kenyeret.

A tanács a pékműhelyben még három céhbeli embert is alkalmazott, a kik a kenyeret a népek kiadták, beszédtek a cédulákat és a pénzt. Az egyik átvette a cédulát, a másik átvette a pénzt és a harmadik csak azután adta ki a kenyeret.

Minden családpa annyi cédulát kapott, hogy az egész évre elég legyen. Még a gazdag emberek is csak városi cédulával kaptak kenyeret. Ötszáz vagyonos augsburgi polgár, szenátorok, patriciusok, bankárok és kereskedők így kapták kenyerüket. A többi kenyeret szegény emberek vitték el.

Az adóhivatal felhívása

Makó város adóhivatala a következő adófizetési felhívást intézi a hátralékosokhoz:

Felhívás adóhátralékok befizetésére.

A törvény szent szigora kötelez mindenkit arra, hogy a reá kirótt adókat negyedévenként pontosan fizesse be. Minden egyes polgár jól tudja, hogy az adó a magas állam háztartás kiadásait fedezi, azt is tudja ma már mindenki, hogy a világháború már második éve dúl és hogy ez tetemes és redkivüli kiadásokat okoz. Mi, az Alföld népe csak újságokból tudjuk, hogy mik a háború okozta borzalmak. Városok, falvak lövetek rommá és egész vidékek termései mentek tönkre a hadjárat folytán s egész országrészek lakosai jutottak koldusbotra. Természetesen ezen helyekről adó nem követelhető. Hála a gondviselésnek, még itt biztonságban vagyunk. Vagyonunk, termésünk mind sértetlen, meg van. Sőt nem-

csak hogy meg van, hanem minden terménynek, lónak, vágóállatnak kétszeres, sőt háromszorosa ára van, ehhez képest fokozott mértékben magas ár tartja magát az ipar és kereskedelem is, úgy, hogy a fizetőképesség egyik téren sem vonható kétségbe.

Ennélfogva felhivatnak az adóhátralékosok, hogy ha más években adójukat nem is fizették rendszeresen, szorítson félre minden más anyagi érdekét, a hazaszeretet, a haza, a közös szent ügy, a haza védelme, a mely annyi áldozatot kíván. Nyilvánvaló, hogy nélküli a magas kincstár az adóhátralékokat. bizonyítja, hogy már két ízben hívta fel magas kormánymentet hadikölcsön jegyzésre. De nélküli a vármegye a város háztartása is, mivel a háború érzékenyen fokozott terhet ró rájuk.

Ne várja tehát senki ebben a válságos időben, akkor, midőn félreérünk önként is oda kell raknunk a haza oltárára, hogy behajtási kényszer alkalmaztassék ellene, hanem szíveleje meg közös szent ügyünk és most már ne halogassa a fizetést, hanem adófizetési kötelezettségét tekintse mindenekelőtt az elsőnek.

SZINHÁZ

* Színházi bérlés. Az őszi színdényre, mely e hó 23-án veszi kezdetét és előreláthatólag igen zajos lesz, már megkezdődtek a bérlégyűjtések. A makói közönség amely színtársulatát mindig legmelegebben támogatta, ezuttal is bizonyára sietni fog bérléteit kiváltani. A színtársulat a bérlétek eszközésével Cathry Ferenc tiktárt és Purjesz Mórt bizta meg. A mostani színdény érdekességének emeléséhez a színrekerülő újdonságokon kívül még az a körülmény is nagyban hozzájárul, hogy egy egész sereg új tag fog a makói közönségnek bemutatkozni. Az első előadás: „Fiam, fiad, fia!“ című új operett lesz. A bérlétekről a régi maradtak.

REGÉNY.

Egy világháborús rejtelmei.

(976)

104. fejezet.

A művasárló.

A másik párt ennek az ellenkezőjét bátorkodott feltételezni, de ezeket az urakat egyszerűen lehurrogatták azzal, hogy nincs igazuk, ők annyit értenek a képzőművészethez és archeológiához, mint hajdu a harangöntéshez.

Mi is az az archeologia? Már ez, kérem, egy sajtószertű tudomány, mely csak a legújabb korban keletkezett és magyar neve régiségtan!

Nint neve is mutatta, régiségek tanulmányozásával foglalkozik. Az archeologus például, ha egy régi tárgyat kiásnak a földből, egész pontosan megmondja, hogy az melyik korszakból való.

Az avatatlanok ezen csodálkoznak, de el kell hinni, amit a szak-

értő tudós állít. Pedig ez a tudomány nem is oly nehéz, mint sokan gondolják. Az archeologusok ugyanis több korszakot állítanak fel: ilyen például történelem előtti kor, a kőkorszak, a vaskorszak, aranykorszak stb. Ha már most régi kőtárgyakat találunk, ezekről azt mondják, hogy a kőkorszakból valók. Ha a régi aranytárgyakat ásnak ki, ezekről az a vélemény, hogy az aranykorszakból valók — ha azonban olyasmit találunk, amit semmiféleképp osztályozni nem tudnak, ezekre ráfognak, hogy a történelem előtti időkből valók.

Hát ebben a tudományban óriási tökéletes volt az igazgató ur! Valóságos zsarnok a maga szakmájában! Ha egy szegről azt mondta, hogy az Nero diadal-szekerének a kerékgyából esett ki, ezt el kellett hinni.

(Folyt. köv.)

Három tagu családhoz minden kerestetik azonnali belépésre Budapestre Aszszony vagy leány. Előnyben részesül, ki a gyermeket szereti. Jelentkezni lehet: dr. HUBERT MIHALY, Szent János-tér.

Hagymás, fokhagymás és tormás zsákok kaphatók.

Fűzfavesszők gacsibai tanyámon eladó. Mandl Zsigmond, Makó.

I és II. leánypolgárit magán uton végezni akaró egyén, oly i letőt keres, ki neki az összes tantárgyakból órákat ad. Ajánlat a kiadóba kére ik.

A Borotvás örökösök tulajdonát képező

14 kis hold

belső járandó és a girizdesi kenderföldök haszonbérbeadó. Értekezhetni lehet:

Dr. Kozma János
ügyvédnél.

Földhaszonbérbeadás

Paku István tulajdonát képező, a keresztöltés tövében a csinált út mellett levő 9 és fél hold

tanya földjét

a rajta levő gazdasági épületekkel együtt gabona és hagymatermelés alá szándékozik parcellákban haszonbérbe kiadni. Ugyszintén a Mikócsában 1 járandó vetemény alá kiadó. Értekezni lehet: Kalvin-utca 48. szám alatt.

ELADÓ

vagy haszonbér és feles-művelés alá kiadó földek.

Makótól kocsin 2 órányira, közvetlen a község alatt és a vasuti állomás mellett,

60 kat. hold

kitünő minőségű föld,

mintegy 15000 korona értékű gazdasági épületekkel, bekerített udvar, szőlőskert, pince és 3 és fél hold here vetéssel. Továbbá közelebb fekvő 50, 30 és 20 holdas prima szántóföldek, soványi szőlőföldek és házhelyek a legkedvezőbb fizetési feltételekkel eladók vagy haszonbér és felesművelés alá kiadók. Bővebb felvilágosítást ad

Pintér Miklós

kath. kántor.

HÁZELADÁS.

Honvédban, az orosz-temető háta mögött, Kovács Antal bormérésével szemben, Túr-utca 1. szám alatti házam, (teljesen ujonnan épült) és Bethlen-utca 11. sz. házammal egy teken fekszik, akár együtt, akár feliben szabadkézből

örök áron eladó.

Értekezhetni lehet:

KARDOS ANTAL

tulajdonossal a fenti szám alatt.

Hőseink nagy arckép albumába még mindig veszünk fel fényképeket

Lábápoláshoz! Izzadás ellen!

A mostani világháboruban a nagy fáradalmak között harcosaink áldása

1 tubus
1-50

Pára-pasta

1 tubus
1-50

megkönnyebbiti a gyaloglást, megszünteti a test (láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrke-ményedés képződését és bevált óvszer az összes bolhák tetvek és egyéb férgek ellen

Kapható Makón:

Popper Gyula drogériájában, Fötér.

Tábori postacsomagban küldhető

Eladó földek

Böresök Jánosnak a makói pusztán 73 sz. a. Takács Mihály szomszédságában, közel a nagymajláthi határhoz,

10 kath. hold

(1200 négyszögöl) tanyaépület és szép gyümölcsös kerttel, ugyan-csak a makói pusztán 75 szám alatt a Kásahalom mellett

14 kis hold

földje szintén tanya épülettel örök-áron szabadkézből eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal pusztán 75 sz. alatt.

Földhaszonbérbeadás

Az igási-ut mentén Horváth Józsefné szomszédságában

2¹/₂ fertály tanya föld

tanya épülettel együtt több évre haszonbérbe kiadó és egy járandó Görtte Lajos szomszédságában továbbá

1¹/₂ fertály ugar föld

az igási és a földéki határ közt szintén több évre haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet:

Kotormán Mihálynénál
Gyöngy-u. 34. szám.

Házeladás.

A Pacsirta-utca 997. számú ház jutányos áron, örökáron szabadkézből eladó.

Értekezni lehet a helyszínen még a hét folyamán:

özv. Kádár Klárával.

Kiadó föld

A magyarszanádi határban Mar-jánuc Traján szomszédságában levő két és fél fertály tanya-földem tanya épülettel együtt, az 1915. év október 1-től gabona termés alá haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet:

özv. D. Nagy Sándorné

Hold-utca 7. sz. a. lakossal.

Mindenféle

marhákat, vágókat, fias tehenet, ökröt, tinót, csikót és üszöket vásárol

SEMANN JÓZSEF,

értekezhetni Iritz Miksánál.

PODOR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA CRÉM

gyorsan és biztosan ható arckozmetikum szer, szepit, májtolt, ere- és keringéscsökkentő és mindenféle bőrbetegségek ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfűtő szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fillér. Hajfűtő 1 korona. Gyógyeszek (1000) 1000 fillér.

STRASSER és KÖNIG

Haditermény részvénytársaság képviselősege Makó, Uri-utca 10. sz. lebonyolít gyorsan és pontosan.

Kiadó föld.

Az igási semjékben 11 hold föld a rajta levő tanya épületekkel több évekre

vetemény vagy gabonatermés alá kiadó.

Ugyisintén a Rác-uttfélen, özv. Jáksó Antalné szomszédságában fél fertály föld kiadó.

Értekezhetni lehet:

Barta János

tulajdonossal, Gyöngy-u 24. uj. sz.

Kitünő

mangolica süldők

vész és orbánc ellen be van-nak oltva kaphatók:

Semann Józsefnél,

megtéríthető IRITZ MIKSÁNÁL.

Eladó szőlőföld

Ardicsban

1 drb szőlőföld

eladó. Értekezni lehet:

idős Orosz Péternél

Toldy-u. 17. ujszám, vagy régente Kis-orosz utca.

Földhaszonbérbeadás

Az óbébai határban, báró Szinai-féle

15 kat. hold földem

a rajta levő gazdasági épületekkel együtt több évekre gabona vagy vetemény alá haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet:

Özv. Benkő Illáné

tulajdonosnővel, Szent Gellért-utca 12. ujszám alatt.

Elismert legjobb motorok!

Világbiró eredeti „Körting”
Diesel motorok

Szív-gáz

:: és benzínmotorok ::

Csaplógarnitúrák benzín és nyersolajkomobillal. Benzines magánjárók.

Magaslépő ujdonság!

Nyersolajmotorok
keresztfejvezetékekkel.

Gellért Ignác és Társa mérnöki iroda

Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.

Saját érdekében kérjünk ajánlatot!

Legmesszebbmenő jótállás!

Kedvező fixetési feltételek!

ORVOSOK

Igazolják, mint legkitünőbb köhögés elleni szert a:

Kaiser-féle Mell-Karamellák
3 fenyővel!

Milliók használják

Köhögés

rekedtég, elnyálkásodás, hurut, számarhurut ellen és különösen meghűlés ellen, mely miatt minden harcosnak nélkülözhetetlen. 6100 orvosi és más egyén igazolja a biztos sikerét ezen étvagy gerjesztő és kellemes cukorkáknak. Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér, hadi csomagolásban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerárúban.